СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 288. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 11-го ГРУДНЯ 1951. No. 288. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 11, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ ПОВЕРНУВСЯ ДО СТОЛИЦІ НА РОЗМОВУ З ГЕН. ШТАБОМ

Вашингтон, 8 грудня. — Ран[illegible]ніж було передбачено президент Труман закінчив зимові вакації у воєнній базі Кій Вес[illegible]иді та повернувся літаком до столиці, щоб дати особисті вказівки для людей, що [illegible]овори в справі перемир'я в Кореї і щоб перевести конференції з головними ур[illegible]довця[illegible] відповідають за виконання законів, з метою припинити дальше зловживання в податкових бюрах. Тому що повідомлення про передбачене закінчення відпустки президента могло б викликати занепокоєння серед громадянства, Труман сказав при висадці: „Я не хочу, щоб мій поворот спричинив якесь непорозуміння. У цьому нема нічого злого, нема жадної необхідности. Я не хочу, щоб люди вбили собі в голову думку, що світ уже кінчиться". Він клав вагу на те, що йому легше приїхати до Вашингтону на його звичайні розмови з об'єднаними генеральними штабами, ніж відривати їх від праці і спонукати їх приїхати до Кій Вест на розмову. Він виявив, що він телефонічно порозумівся з головою об'єднаних ген. штабів генералом Омаром Н. Бредлі перед своїм приїздом до Вашингтону.

Президент сказав, що він відбуде в понеділок в Білому Домі конференцію про міжнародне становище, а зокрема обговорить застій у мирових переговорах у Кореї. Ці переговори мають закінчитися 27 грудня і від того дня мало б початися перемир'я, отже і припинення воєнних дій у Кореї. Тому Злучені Держави мусять найти формулу для закінчення війни в Кореї.

З поворотом президента Трумана до столиці зв'язують якесь нагле розпорядження адміністрації проти поширеної в урядових колах корупції. Таке враження запанувало в урядових колах, коли стало відомо, що президент запропонував ген. прокуророві Дж. Гавердові МекҐретові приготувати для нього звіт про діяльність департаменту справедливости в справі зловживань в податкових бюрах. МекҐрет був серед осіб, що вийшли назустріч призидентові при висадці з літака, і тоді Труман сказав йому: „Я саме хотів Вас бачити" — Однак з цих слів не можна знати, що саме президент мав на думці. Після привітання з президентом МекҐрет сказав кореспондентам, що він не візьме участи в конференції, яка відбудеться в Білому Домі в понеділок ранком, на яку запрошені тільки голови генеральних штабів і представники департаменту стейту.

ПЕРШІ ВОЯКИ З УКРАЇНИ В АРМІЇ ЗДА

Форт Дікс, у стейті Ню Джерзі. — Понад тридцять вояків, які зголосилися як чужинці до американської армії, перебувають військовий вишкіл у Форді Дікс і відзначаються незвичайною пильністю при виконанні своїх обов'язків. Загальна кількість вояків, які можуть бути прийняті як чужинці, становить 12,500. Ті, що приїхали до Форд Дікс—це молодь у віці від 20 до 33 років. Вони зголосилися до служби в американській армії в Европі. На підставі недавно ухваленого закону команда може приймати по 2,500 таких зголошень річно. Ті, що тепер приїхали до Форд Дікс—це втікачі з десяти европейських країн, а саме: з Польщі, Чехословаччини, Росії, Естонії, Угорщини, Трансильванії і України. Більша частина з них майже всі мають вже якийсь військовий вишкіл, однаке вони мусять переходити ще американську систему. Тому, що ці вояки мають родини за Залізною Заслоною, вони прохають, щоб їх імен не оголошувати.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕСЕЛЕНСЬКОГО ОСЕРЕДКУ ЗУАДК В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. На запрошення екзекутивного директора Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету д-ра Володимира Галана зійшлися в приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу в суботу 8 грудня 24 провідних громадянок і громадян Великого Ню Йорку, щоб обговорити справу реорганізації Українського Переселенчого Осередку ЗУАДК, згідно з постановою З'їзду ЗУАДК, що відбувся в Филаделфії 12—14 жовтня. Після вичерпного з'ясування справи д-ром Галаном про потребу реформи згідно з вимогами часу і про необхідність несення суспільної допомоги старшим іміґрантам, що приїхали із скитальщини, далі осиротілим дітям і хворим та немічним, розгорнулася основна дискусія над цією справою. Нарадам проводив член Дирекційної Ради ЗУАДК Сергій Литвиненко, секретарював ред. Іван Кедрин. Правильник для організації такої суспільної опіки вияснив співробітник ЗУАДК, Іван Поритко з Филаделфії. З місцевих громадян брали участь у дискусії: І. Кедрин, Олекса Литвиненко, Ірина Повзанюк, Іванна Бенцал, Марія Демидчук, Анна Курило, адв. Микола Гаврилко, д-р С. Демидрук, д-р Л. Крушельницький, П. Бакум, Софія Тимчук і інші. Розбіжні думки щодо організації підсумував голова, приходячи до висновку, що всі промовці згідні з наміром засувати відділ ЗУАДК для всебічної суспільної праці і поставив під голосування внесок, щоб присутні висловили свою згоду голосуванням. Після одноголосного вирішення присутні прийшли до висновку, що не треба творити нової організації, а тільки пристосувати існуючий Український Переселенський Осередок до нових потреб і його відповідно реорганізувати. Для здійснення цієї справи вибрано Тимчасову місцеву раду майбутнього відділу ЗУАДК, в склад якої увійшли: Олександер Литвиненко, голова; Марія Демидчук, заст. голови; Анна Курило, секретарка для англійської мови; Ірина Повзанюк, секретарка для української мови; Василь Кузик, скарбник; Анна Гладун і Іван Керницький організатори. Нове зібрання членів ЗУАДК на території Ню Йорку для повної організації буде скликане після належної підготови.

ЗМІНИ В АМЕРИКАНСЬКІЙ СТРАТЕГІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ВІЙНИ

Вашингтон. — Америка зайнята глибоко війною ідей, яку звичайно називають психологічною війною. Цю війну накинули світові провідники Кремлю, почавши її тридцять років тому. Вона полягає в тому, щоб шляхом пропаганди отруїти уми людства своєрідним комуністичним опієм по цілому світі. Творці політики Злучених Держав приходять — хоч пізно — до зрозуміння, що завоювання людського розуму за допомогою таких родів зброї, як залякування, ненависти, революційної діяльности може вирішити долю світу так само, як і військова акція. Вашингтон розуміє тепер значення поширювання правди, яка стала могутньою силою, однаке назріває питання, чи поширювати її далі так нерозбірливо по цілому світі, як це роблено досі, чи застосувати інші заходи. Серед членів Ради Психологічної Стратегії назрів плян зміни загальної пропагандивної праці, поширюваної по цілому світі, на спеціяльні цілі, які має перед собою Америка, і тому прийдуть зміни на відповідальних посадах цієї ради. Дотеперішній організатор психологічної війни Гордон Грей складе президентові звіт про свою дотеперішню працю і піде в дивізію, а на його місце прийде д-р Реймонд Б. Аллен, президент університету Вашингтону. Разом з ним буде співпрацювати ген. Волтер Бедел Смит, директор Центральної Розвідчої Агенції.

В АМЕРИЦІ

● 63.2 ступні температури Фаренгайта показував термометер в четвер 6 грудня в Ню Йорку. Якби не вогкість у повітрі, той день робив би враження літа.

● Нюйоркські купці закупили в Лос Анджелес, у Каліфорнії земельну ділянку у центрі міста величиною головної нюйоркської дільниці, острова Мангеттен. Ця земельна ділянка має 11,600 акрів незабудованої території. Серед співвласників цісі землі згадують видавця щоденника „Лос Анджелес Дейлі Нюз",—Роберта Л. Смита.

● Виробники авт дістали дозвіл піднести ціну на нові авта від Бюра Стабілізації Цін. Кожне підприємство має саме настановити найвищу ціну. Це вже третя підвишка ціни авт від часу введення контролі цін. Робітники в мідяній промисловості дістали підвишку платні на 15 ц. на годину.

● „Шкідливими для зубів і ротової ями" назвав деякі порошки й інші засоби чищення зубів д-р Гаррі Лайонс, голова Дентистичної Колегії при університеті Вирджінія. Він дораджує вживати до чищення зубів звичайних домашніх засобів, таких як звичайної соли змішано по рівній половині з боровим порошком „бікарбонейт оф сода") негайно після їди.

● „Поразкою для Америки" називає переговори з комуністами в Кореї Доналд Р. Вилсон, краєвий командувач Американського Леґіону на теперішніх умовинах. Це сказав він у відозві, виданій до ветеранів з нагоди річниці нападу на Перл Гарбор.

СОВЄТИ ПЕРЕЛЯКАЛИСЯ МАП УКРАЇНИ НА АМЕРИКАНСЬКОМУ ЛІТАКУ

Москва, 9 грудня. Місцева партійна „Правда" у вчорашньому виданні твердить, що змушений минулого місяця до висадки в Мадярщині американський транспортовий літак був зв'язаний з відомим Актом Взаємної Безпеки, з якої мало б піти 100 мільйонів долярів на допомогу визвольним рухам полонених народів. Доказ цього зв'язку „Правда" добачає в тому, що на літаку, мовляв, знайдено мапи України, що мало б бути „доказом", що літак мусів бути зв'язаний з „диверсійною акцією" в Совєтському Союзі та в сателітських країнах. Державний департамент у Вашингтоні вже раніше повідомив, що літак віз з Німеччини до Югославії відповідне устаткування для американської амбасади, включно з мапами деяких східно-европейських районів.

МОСКВА ОБВИНУВАЧУЄ УКРАЇНУ В „ПОВОРОТІ ДО КАПІТАЛІЗМУ"

Москва, 10 грудня. (АП)— Уридові „Ізвєстія" виступили вчора з гострою критикою господарства в Україні, добачуючи в ньому „капіталістичні тенденції" та „насамперед бажання зиску". Конкретно наводиться цілу низку прикладів, обвинувачуючи м.і. пожежну сторожу в Луцьку, що вона не так дбає про гашення пожеж, як про виконування нових будов і ремонтів старих, обраховання на прибуток. Подібні тенденції виявлено теж в товаристві пасічників в Херсоні, яке має тільки одинадцять вуликів пчіл і випродукувало тільки 60 кілограмів меду, але натомість заробило приблизно 100,000 карбованців, спекулюючи медом, овочами і яриною, купуючи її в місцевих колгоспах і продаючи на базарі.

ПРИЗНАННЯ ДЛЯ СЕН. СМАТЕРСА ВІД УКРАЇНЦІВ У ФЛОРИДІ

Маямі (Флорида). — „Ди Маямі Геральд" з 6. грудня ц. р. передав під наголовком — „Хвалили Сматерса, як ворога комуністів" — зміст телеграми, висланої від імені маямських українців, американських громадян і новоприбулих, до сен. Джорджа Сматерса, демократа з Флориди, з привітом та подякою за його „рішуче становище до світового комуністичного заговору". Телеграма, як згадує газета, підкреслює совєтський деспотизм, московсько-комуністичну імперіялістичну політику та нищення Кремлем релігії, а теж і ту моральну допомогу, яку дають американські українці своїм рідним в Україні в їхній боротьбі з Москвою. Висилку цеї телеграми ухвалено на зборах, скликаних з ініціятиви Відділу Українського Конґресового Комітету та Українсько-Американського Клюбу в Маямі, якими проводив п. Евген Ляхович. Доповідь на тему політичної акції американських українців, веденої під проводом УК-Комітету, виголосив ред. Л. Мишуга.

ПЛАСТУНИ ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ СВОГО ДОБРОДІЯ, МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО

Ню Йорк. — Місцева станиця Організації Української Молоді „Пласт" окремим Святочним Вечором вшанувала вчора пам'ять свого великого добродія та опікуна, князя Української Католицької Церкви, — митрополита Андрея Шептицького. Вечір відбувся в неділю, 9. грудня, в залі Стайвезант Гай скул і в програму, яку відкрив голова пластунів Я. Гладкий ввійшли пісні гуртка юначок, сольоспів О. Стецури, декламації юнака Тершаківця, юначки Р. Абрамюк та збірні декламації юначок при святочній пластовій ватрі. Святочну промову виголосив ст. пластун М. Костко. Сцена була удекорована портретом Митрополита, роботи мистця М. Мороза.

ПЛЯНУЄТЬСЯ ВИДАННЯ ТВОРІВ М. О. ГАЙВОРОНСЬКОГО

Ню Йорк. — В неділю 9-го грудня відбулися в домі п-ні д-р Неонілі Пелехович-Гайворонської наради близьких друзів і учнів покійного композитора Михайла Ореста Гайворонського, у висліді яких рішено поробити відповідні заходи для видання повної збірки творів покійного композитора та монографію його життя і творчости. В тій цілі створено тимчасовий Комітет, що має зайнятися підготовкою цього видання. До комітету, що його очолює сама п. д-р Гайворонська, увійшли: д-р Н. Гірняк і проф. Р. Придаткевич, як заступники голови, Ольга Дмитрів і композитор І. Соневицький секретарі, Д-р В. Витвицький — організаційний референт та, як члени Комітету: — Д-р Л. Мишуга, Д. Галичин, п-ні Гірняк, Мгр. Л. Крушельницький, Марія Боднар, Степан Марусевич, Марія Полиняк-Лисогір, проф. І. Недільський, ред. Л. Лепкий, А. Драган. — Підготовка видань почнеться від перегляду спадщини покійного композитора.

● Комуністичний уряд Чехословаччини впровадив пайкування харчів для робітників на фабриках, щоби голодом змушувати робітників до наполегливішої праці, признаючи більші приділи харчів для тих, що виконують більші „норми".

ВШАНОВАНО 25-ЛІТТЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТИ Л. ІВЧЕНКО

Ню Йорк. — Минулої п'ятниці, 7-го грудня, в Літературно-Мистецькому Клюбі письменниця Людмила Івченко відчитала уривок свого нового твору, п'єси „Приїхали до Америки". При цій нагоді приятелі письменниці влаштували їй скромний ювілей 25-ліття її літературної діяльности. Письменницю вітав з її ювілеєм — проф. В. Чапленко. П-ні С. Галичин вітала ювілятку від Об'єднання Українських Жіночих Організацій Америки. Опісля відбулося прийняття. Проф. С. Литвиненко приготовив погрудя ювілятки.

НЕПРОМОКАЛЬНИЙ ОДЯГ ДЛЯ АРМІЇ випробувано з успіхом минулого тижня у Вашинґтоні. Одяг приготований з пластичного матеріялу і він не тільки не промокає, але й зберігає потрібну для тіла теплоту. Його одягається замість білля під уніформи, і він спеціяльно призначений для химерної погоди в Кореї. Вояки, що випробували це нове велике досягнення американської оборонної підготовки, мали на собі наплечники ваги 26 фунтів.

АЛІЯНТИ В КОРЕЇ ДОМАГАЮТЬСЯ КОМУНІСТИЧНОЇ ВІДПОВІДІ ЩОДО ПОЛОНЕНИХ

Мунсан, Корея, 10 грудня. — Аліянтські представники на переговорах в справі перемир'я в Кореї поставили сьогодні комуністичним делегатам домагання негайного обговорення справи виміни воєнних полонених. Комуністи повідомлено, що завтра вполудне вже буде готовий аліянтський підкомітет, завданням якого буде обговорити з комуністами цю справу, та що сьогодні дві години пізніше один аліянтський представник очікуватиме комуністичної відповіді в Панмунджом. Це домагання передано комуністам негайно після відкриття сьогоднішніх нарад, що опісля тривали дуже коротко. Аліянтський представник заявив, що вже пройшло сім днів від того часу, як аліянти запропонували комуністам рівночасне обговорення справи полонених та що до цього часу комуністи не дали на це своєї згоди, намагаючись, натомість, шантажувати аліянтів та домогтись всіляких поступок в заміну за саме тільки обговорення проблеми полонених. — Ген. Говард Тирнер, аліянтський представник, що передав комуністам домагання в справі полонених, заявив опісля кореспондентам, що єдиною метою цеї акції є приспішити переговори, які повинні бути закінчені впродовж 30 днів, від сьогодні вже не повних 20 днів. Справа полонених є четверта з черги на порядку нарад. Тепер обговорюється третю точку, а саме справу гарантій і контролі виконання постанов перемир'я, але теж і ця справа зупинилася на „мертвій точці" суперечностей і вже від кількох днів не зроблено жадного прогресу. Перед сьогоднішніми нарадами військові підкомітети аліянтів і комуністів підписали порозуміння щодо перебігу демаркаційної лінії. Порозуміння повинно бути ратифіковане ще повними делегаціями на пленарній сесії. Вміжчасі, президент Труман вернувся передчасно з відпустки, щоб з шефами штабів і державним департаментом обговорити у Вашингтоні справу „кризи" на переговорах в Кореї.

ОЖИВЛЕНА ДІЯЛЬНІСТЬ АЛІЯНТСЬКОЇ АВІЯЦІЇ В КОРЕЇ

Токіо. — Впродовж цілого вчорашнього дня сильні з'єднання аліянтських бомбардувальників і боєвих літаків вели широко закроєну акцію проти військових об'єктів у ворожому запіллі в Північній Кореї, не натрапляючи цим разом на жадний ворожий спротив в повітрю. Заки густі хмари після полудня унеможливлювали дальші атаки, аліянтські літаки виконали багато успішних налетів на ворожі комунікаційні получення, скупчення ворожих військ та військові магазини, завдаючи ворогові великих втрат і шкод. Акція на сухопутньому фронті теж вчора обмежувалась тільки до патрульної і розвідчої активности і припадкових перестрілок. Аліянтські воєнні кораблі продовжували облогу ворожих портів, безнастанно бомбардуючи їхні споруди.

ШВЕЦІЯ ЗАКІНЧИЛА КРЕДИТОВУ ТОРГІВЛЮ ЗІ СОВЄТАМИ

Стокгольм. Швеція закінчила свій кредитовий торговельний договір із Совєтським Союзом з 1946-го року, бо вона не могла виконати совєтських замовлень а Совєти не виявляли охоти платити шведські ціни. Згаданий договір передбачував 200,000,000 долярів шведських кредитів для Совєтського Союзу, що їх Совєти могли сплачувати до 1967 року. З цеї суми досі Совєти використали дещо більше ніж половину, замовляючи товарів на 105,000,000 долярів, але Швеція доставила їм цих товарів тільки на загальну вартість 80,000,000. В майбутньому шведсько-совєтські торговельні відносини мали б бути регульовані кожного року та мали б базуватися на готівці.

УСПІШНИЙ ВИСТУП ТЕАТРУ БЛАВАЦЬКОГО В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Українська публіка в Ню Йорку з ентузіязмом вітала минулої суботи, 8-го грудня, гостинний виступ Українського Театру з Филаделфії під мистецьким проводом Володимира Блавацького, що виставив в залі Фешин Інститут п'єсу Дж. Б. Прістлі — „Прийшов інспектор" в знаменитому перекладі Миколи Понеділка. В поодиноких ролях виступали: В. Блавацький, В. Шашаровський, М. Степова, Е. Дичківна, Я. Пінот-Рудакевич, М. Солтис та Г. Кульчицька. Сама п'єса та знаменита гра акторів ввесь час держали в найвищому напруженні глядачів.

ЄГИПЕТ ПЛЯНУЄ ЗІРВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ З БРИТАНІЄЮ

Каїро. Єгипетський уряд розглядає тепер можливість повного зірвання дипломатичних стосунків з Британією—повідомив вчора діючий заступник міністра закордонних справ. Акція була б дальшим кроком і наслідком зірвання англо-єгипетського договору в справі Суезу і Судану та останіх заворушень в тих зонах. Вміжчасі, британська військова залога закінчила будову 500 ярдів дороги від британської бази до заводу прочищування води, хоча єгипетський уряд заповідав, що він в потребі вживе сили, щоб до цеї будови не допустити. Рівночасно єгипетський уряд повідомив про звільнення з єгипетських урядових посад всіх британських громадян, яких було понад 200 осіб, включно із 144 англійськими учителями в єгипетських школах. Загальне положення в Єгипті з кожним днем погіршується. З єгипетських джерел повідомляється, що в зоні Суезького каналу є тепер 10,000 британських вояків.

В СВІТІ

● Східна Німеччина погодилася взяти участь в запропонованих Заходом нарадах в справі голосування в цілій Німеччині, що мало б вирішити об'єднання країни.

● Директор Міжнародного Банку Відбудови і Розвитку заявив в Парижі, що ця інституція готова піддержати своїми фондами і впливами плян інтеґрації европейського господарства.

● На широкому просторі Франції впав радіоактивний сніг. Спеціялісти вважають, що це є наслідком пробних атомових експльозій в Злучених Державах. Радіоактивність снігу була слаба і нешкідлива.

● Польські моряки, що вискочили з корабля та втекли до Швеції, виявили, що польські кораблі перевозять тепер випродуковані в Чехословаччині совєтські пістолі і вибухові матеріяли до Альбанії і Єгипту.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КОШТОВНА НАУКА

Минулої п'ятниці, 7-го грудня, американський нарід згадував десятиріччя Перл Гарбору — ганебного японського нападу та початок війни на Пацифіку. Вся преса країни використала цю нагоду, щоб пригадати народові й цілому світові „десятиріччя слави і ганьби", яке пройшло від того часу та яке змінило курс історії. В усіх коментарах підкреслюється науку цеї події, за яку довелося так дорого заплатити, але яку, на жаль, не завжди пам'ятається і не завжди використовується практично.

Десять років тому 7-мого грудня американський нарід прокинувся від страшних експльозій, що четвертували американську фльоту в Перл Гарбор. Японія досягнула тоді максимальний військовий і стратегічний успіх, якого могла собі тільки бажати, бо це відкрило їй шлях до дальших завоювань та до створення найбільшої імперії на Пацифіку. Проте, якже короткотривалі були ці успіхи і якою страшною руїною вони закінчилися!

Для Америки Перл Гарбор був найбільшою військовою поразкою, але він був рівночасно тим моральним і політичним пробудженням, що чотири роки пізніше скінчилося найбільшою перемогою на чердаку лінійника Мізурі в порті японської столиці. Події ще занадто свіжі, щоб треба було їх пригадувати. Але на пригадку заслуговує наука, за яку так дорого заплачено і яку забувається.

Американський нарід, згадуючи трагедію Перл Гарбор з-перед десяти років, з тривогою прислухувався чи знову не чути експльозій і чи знову американські вояки не гинуть від несподіваного нападу. Наскільки ці побоювання оправдані, може посвідчити Корея. Жадне запевнення, жадні договори не можуть дати Америці й світові ґарантії, що трагедія не повториться, як довго існують її причини: жадоба влади і завоювань.

Криза другої світової війни ще не була дійшла до свого вершка, як президент Рузвелт, приймаючи в жовтні 1943 року новопризначеного совєтського амбасадора А. Громика, заявив: „Я цілком поділяю вашу впевненість, що спільність цілей, яка об'єднує наші народи і наші країни у веденні війни, буде перенесена опісля на тісну і постійну співпрацю з іншими однаково наставленими країнами для встановлення справедливого і тривкого миру". Тоді американські українці належали до тих нечисленних сміливців, які в страшному галасі комунофільства звертали увагу на зрадливість, підступність і не тільки безвартісність, але й безпосередню загрозу совєтської „приязні". І сьогодні вже теж Ню Йорк Таймс мусить признати, що „ще не були застигли в своїх могилах останні трупи вбитих на війні вояків", як Москва вже сама дала причину до тих підозрінь, що їх вже раніше видвигали ті, які Москву знають.

Це була друга коштовна лекція з тої самої мудрости. Американці так довго не вірили в можливість японського нападу, або — краще — так довго вірили, що його можна буде оминути, аж доки не почали вилітати в повітря американські кораблі в Перл Гарбор. За науку заплачено дорого, але її забуто у відношенні до Москви. Щойно тоді, як зникли американські таємниці атомової бомби, як американський господарський і військовий апарат був просякнутий совєтськими шпигами, як американськими руками і американською зброєю були розбиті імперіялістичні німецькі і японські полки, що самі конкурували із совєтськими імперіялістичними плянами, Москва заговорила іншою мовою теж до Америки.

За науку знову доводиться платити. Астрономічні видатки на зброєння, постійне політичне і господарське напруження та постійна загроза нової війни — це та „данина молохові", якої не оминути, як довго існує молох. Правда, ще й сьогодні спостерігається багато недомагань, в багатьох випадках ще й сьогодні легковажиться науку Перл Гарбор, але раз збуджений експльозіями в Перл Гарбор американський нарід вже навряд чи заспить в обличчі подібної загрози. І тому, хоч як коштовна та наука, вона поплачується з історичної перспективи. А вислід започаткованої в Перл Гарбор війни тільки переконує, що жадна жертва в світі не йде намарно та що в мирі чи війні — воля не зникне з лиця землі, але з часом зникають всі тиранії, які сильні й жорстокі вони не були б.

З приводу однієї прикрої події

Недавно одна з наших новоприбулих іміґранток пережила прикрі хвилини в американському суді. Щасливим збігом обставин через подружжя з американським громадянином вона дістала змогу отримати американське громадянство і — розуміється — не відмовилася використати цієї нагоди. Та в цій радісній для неї хвилині, коли вона після скитання і воєнного поневіряння мала нагоду стати повноцінною громадянкою великої американської держави, прийшлось їй пережити нову прикрість. У паперах, які святково вручив їй суддя, у відповідній рубриці означено її національність польською. Розуміється молода громадянка, яка володіє добре англійською мовою, з місця запротестувала проти цього, заявляючись українкою. Суддя не хотів про це й чути та що більше, заявив, що він не знає ніякої української нації, називаючи українців окремішною расою, а не нацією. Розуміється, що наша молода українка використовуючи всі арґументи покликалась теж на приявність української репрезентації в Об'єднаних Націях, але суддя використав діялектику, назвав це все комунізмом і замкнув уста своїй справедливій опонентці.

Це прецедент, він не відокремлений і напевно вдасться його щасливо полагодити. Але цим випадком хочемо звернути увагу нашому загалові на ці обов'язки і права, з яких можна користати і треба користати. Справа признання української окремішности не нова і вона стала дуже актуальною в час розгорнення допомогової діяльности колишньою організацією УНРРА і тепер ІРО. Визнання українських втікачів окремою національною групою з таборах в Німеччині було не лиш обов'язком кожного українця, але й життєвою конечністю для наших втікачів. Приділені до ворожих їм народів, ці наші втікачі мусіли переживати пекло в таборах теж із боку тих народів, до яких насильно втискала їх неосвідомлена допомогова рука західніх демократій. Треба було часу, треба було старань і навіть боротьби, щоб добитися справедливости.

У свободолюбній американській державі нема ніякого національного утиску, нема випадків насильного призначення когось до якоїсь із національних груп. Випадок із молодою українкою, одною з перших з нових іміґрантів, які посягатимуть по американське громадянство, це — хочемо вірити — непорозуміння. І тут найважливіше завдання для нас, українців: усвідомити й переконати тих, які того не знають, чи не хочуть знати, про те, хто ми — згідно з повноправною безпекою американської дійсности. Суддя може не знати про розпорядок Державного Департаменту Справедливости, Служби Іміґрації й Натуралізації за підписом асистена Комішенера В. Ф. Келлі з дня 5. червня 1950 р. про те, що кожний аплікант про громадянські папери має право в рубриці „національність" подати таку, яку він (аплікант) уважає за відповідне, і судді мають так ці папери приймати. Але про це мусить знати кожний член нашої громади, щоб в кожному випадку і при кожній нагоді це використати. Можуть вже й американці знати про українську націю після того, як їх чільні представники говорять про „Трагедію української нації", але нашим обов'язком є про це пригадувати на основі фактів і законного умотивування.

А за фактами й законним умотивуванням не треба далеко шукати. З нагоди останньої своєї Конвенції, яку вже можемо почати називати зворотним пунктом у нашій політичній дійсності, видав Злучений Український Американський Допомоговий Комітет „Звідомлення" англійською мовою і в цьому звідомленні багато матеріялу, який може кожному стати в потребу. Між іншим там і надрукований згаданий розпорядок Департаменту справедливости про національне самовизначення. Там український читач знайде і факти останньої трагедії українського народу: від фотокопії розпорядження колишнього шефа гітлерівської поліції Гімлера про цілковите винищення українського народу й української землі та від заборони української допомогової акції в рямках УНРРА в початковій стадії існування цієї організації (ще в наявності в ній російської шпіонажної сітки) аж до світліших моментів розбудови української переселенської й допомогової акції та співдіяння з боку відповідальних американських чинників. У книжечці фотокопії оригінальних листів в українських справах секретаря війни ЗДА генерала Айзенгавера, губернаторів і інш. Нехай кожний з нас прочитає це звідомлення нашої визначної Установи, бо звідти багато довідається й багато навчиться. Цей звіт напевно кожному вишле на бажання канцелярія ЗУАДК.

Т.

Наступ Москви на українську мову

Московський наступ на українську мову посилюється. За „серйозний ідеологічний буржуазно-національний" ухил вважається тепер навіть... сама українська мова, зокрема вживання письменниками тих українських слів, що не схожі на російські, а також слів, що характеризують особливості українського національного побуту. Письменники, що вживають таких українських слів, обвинувачуються в „небажанні користуватися словами, що нагадують російські", а також у „спробі відірвати українську мову від російської". Ці питання розглядаються... на засіданні ЦК КП(б)У, ці питання порушує сам секретар партії Мельников. Все це свідчить про те, що цим питанням надають надзвичайно великої ваги. Найкращого українського прозаїка Юрія Яновського орган ЦК КП(б)У обвинувачує в тому, що він „кохається в українській мові, вишукує старі мовні звороти та слова". Молодого поета Івана Виграна обвинувачують у тому, що він вживає таких слів, як... „очіпок", „коряк", „клепало". Від письменників вимагають, щоб вони відображали „величезні економічні, політичні й культурні зміни" і разом з тим, щоб вони не нехтували й „змінами, що сталися за цей час в народній мові". Письменникам ставиться в обов'язок не уникати „нових слів і виразів, що з'являються в розмовній мові трудових народних мас". Отже письменникам просто таки наказують русифікувати свою мову. Бо ці „нові слова й вирази в розмовній мові трудових мас" — це ж і є ті численні совєтизми і русицизми, що засмічують мову простих людей, що попали в російське фабричне середовище.

Натомість большевицька критика дуже суворо критикує „нові словечка", що їх письменники самі творять на базі літературної і народньої мови. Це вже втручання в процес творчої письменницької праці. Ворог намагається спинити розвиток української літературної мови, навіть більш того — повернути його назад, довести українську мову до реґресу, до цілковитого занепаду. Ролю письменника хочуть звести до ролі сталінського одописця. Літературний твір хочуть звести до звичайного сухого протоколу, що фотографічно відбивав би „величезні зміни", а мову хочуть засмітити „новими словами і виразами, що з'являються в розмовній мові трудових мас" себто звичайними москалізмами. Виконання цього наказу — це смерть української мови.

Видатні письменники кожного народу, як відомо, відограють провідну ролю в розвитку своєї мови. Ця роля виявляється в розвитку і в удосконаленні мовного стилю, синтакси і зокрема лексики. Творення нових слів — це невід'ємне право кожного письменника. Шевченко, Куліш, Старицький, Леся Українка, Франко, Коцюбинський та інші наші письменники творили і навіть „кували" нові слова. Частина була невдала і відпала, частина ж ввійшла до літературної мови. У російській літературі Карамзин, Пушкин, Маяковський та інші письменники також творили нові слова, які спричинилися до розвитку російської літературної мови. І тепер сучасні російські поети і прозаїки вживають і старих слів, що відбивають старий російський побут, і творять нові слова. І ніхто їх за це не лає і не б'є. Питання про неологізми Фадєєва чи Антокольського не розглядають на засіданнях ЦК ВК(б). Але в справі української мови партійна політика большевиків зовсім інша. Ця політика ясна і недвозначна. Мета її — русифікація. Засоби — русифікація української лексики. Большевикам мало самого „соціялістичного змісту" вони прагнуть до цілковитої ліквідації національних культур. Відкидаючи своє старе гасло „национальная по форме...", большевики хочуть перетворити всі національні культури в „русские по форме и русские по содержанию". Тому то ЦК КП(б)У на своїх засіданнях розглядає питання про заборону вживати в українській мові таких слід, як „очіпок", „безмен", „коряк", „криця", „чота", „клепало". Тому то ЦК засуджує мову одного з найславніших українських прозаїків Юрія Яновського та інших письменників. Слідом за забороною „любити Україну" прийшла заборона „любити українську мову". Можна сподіватися, що поступово большевики російські дійдуть і до гасла: „Не было, нет и быть не может!"

Але ніякі ЦК КП(б)У, ніякі ЦК ВКП(б) ніколи не зможуть перекреслити тих великих культурних надбань, які Україна спромоглася створити за останнє півстоліття, не зможуть вони знищити і тих епохальних здобутків нашої мови, які зафіксовані за цей час в мові найвидатніших наших письменників і поетів. Одним розчерком пера вже не знищити нашої славної культури і нашого найціннішого духового скарбу — нашої рідної мови — цієї безсмертної душі Нації.

Микола Кокольський

КРИГА РУШИЛА

Здорова нація живе не тільки з дня на день, дбає не тільки про задоволення потреб хвилі, але й думає про своє майбутнє та накреслює шляхи, якими хотіла б іти в те майбутнє. Ця турбота про майбутнє не менше важлива, як праця для задоволення вимог дня, ба куди важливіша. Так учить нас історія всіх народів, так каже нам Господня наука. Адже ці всі матеріяльні й духові надбання, які нація призбирала на протязі своєї тисячолітньої історії — це дорогоцінна спадщина, яку вона передає майбутнім поколінням не на те, щоб вони її прогайнували. А тому й треба в[illegible] оцих майбутніх спа[illegible] в дусі великої любов[illegible] до тієї спадщини, [illegible] розтратити її вони [illegible] збагатити своєю працею і так передати її своїм нащадкам. І це закон життя.

Не можна сказати, щоб українська громада в Америці робила згідно з цим законом. З одного боку вона вкладає чимало енергії, праці, часу та грошей в розбудову одних ділянок свого життя. Це здебільшого ті, що задовольняють потреби дня. А з другого боку існують ділянки зовсім занедбані, ділянки, якими громадянство надто мало цікавиться, надто мало вдумується в їх величезне значення для нас як національної спільноти. До таких занедбаних ділянок належить виховання наших дітей, отих майбутніх спадкоємців нашого національного дорібку, наших церков, наших народних домів, наших різних братських організацій. Ми бідкаємося над тим, що чимало наших молодих людей перейшло до чужих середовищ, що наша дитяча громадка день-у-день стоплюється та зникає, але ніяк не можемо, чи не хочемо зробити з цього певних висновків. А висновок може бути тільки один: *українській дитині треба дати українське виховання*. Патріотичні фрази, заклики, промови, паради, дитини не виховають.

Українське виховання! Звичайно вкладається в ці слова дуже вузький зміст. Навчити дитину української молитви, трошки читати й писати, та й на тім кінець. Ба часто й того мінімального завдання не виконуємо. Тим часом зміст цього поняття значно ширший. Українське виховання — це пізнання української мови. Вона ж цінне надбання багатьох поколінь. Вона багата, милозвучна, м'яка і ніжна. І не соромитися, а гордитися треба нею. Треба пізнати її дорогоцінні перлини, що сплили з золотого пера поета, або вийшли з серця народу. Українське виховання — це пізнання рідної історії. Українська історія відкриє дитині очі на наше велике минуле, збудить в неї почуття національної гордости. Вона не безбатченко без роду, а нащадок лицарських предків, що впродовж цілої своєї тисячолітньої історії ставала з зброєю в руках в обороні правди. Українське виховання — це пізнання української культури. Вона передусім зрушує до глибин вразливу душу дитини, вчить її цінити свій народ та міцно зв'язує з ним. Свідчать про це ті численні танцювальні гуртки, що плекають рідний танок, ті численні хори, що плекають рідну пісню. І це все ми мусимо дати нашим дітям, якщо хочемо вдержати їх при нації. Ми мусимо показати їм, що українська нація своїть нарівні з найкультурнішими націями світу. Це все має дати нашій дитині рідна школа.

Обставини на американській землі склалися так, що немає тут окремої організації, яка клопоталася б нашим шкільництвом. Наша школа існує тут при церкві. І це спричинило в нас деякі непорозуміння щодо завдань парафіяльної школи. Є люди, які думають, що єдине завдання її — це виховання дітей в релігійно-моральному дусі, крім навчання змагаганих владою предметів. Такий погляд є невірний, ба що гірше, для нас шкідливий. Закони християнської моралі є однакові для всіх християн. І тому, коли ми не виховаємо дитину в любові до своєї церкви і до своєї нації, тоді вона при першій ліпшій нагоді покине їх і перейде в чужий табір. А хіба нам не байдуже, чи наша громада розвивається, збагачується і міцніє, чи маліє, слабне та убожіє. Господня рука вивела український нарід з небуття, обдарувала його цінними талантами, проводила його на протязі тисячоліть через страшні небезпеки, гатрує його сьогодні у безприкладно важкій боротьбі в обороні волі, хіба на те, щоб ми тут на вольній землі розсіялись по чужих полях і загинули?

Та даром нічого нікому не дається. Кожну річ треба здобувати своєю працею. Сьогодні ми мусимо напружити всі свої сили, щоб виховати наших дітей для нас. Мусимо переконати батьків, що українська школа має виховати українських дітей в українськім дусі. Свідомий українець може бути прекрасним американським патріотом, тим більше, що провідна ідея американської, державної політики — воля людини — є рівночасно і нашою ідеєю. До виховання дітей ми мусимо запросити наших педагогів, що мають і глибоке фахове знання і великий досвід у шкільній праці. Чи ж це не сором, що старші учителі, не раз із докторськими дипломами, педагоги, що на рідній землі виховали не одно покоління, сьогодні втрачають свої сили на важкій, фізичній роботі, тоді саме, коли в українській школі немає кому вчити та виховувати наших дітей?!

Та ми не песимісти. Ми віримо, що українська нація таки жива, що вона таки розуміє своє завдання і свою відповідальність перед історією. Це тільки важкі події на рідній землі вдарили нас надто болюче та приголомшили нас на деякий час. Але ми вже очунюємо з цього удару і вже беремося до діла з твердою і незломною постановою іти вперед. Крига проламана. Цілоденна школа при церкві св. Юра в Ню Йорку, під управою ОО. Василіян ввела обов'язкове навчання української мови для всіх дітей. В нижчих клясах ведеться навчання кожної днини, в вищих тричі в тиждень. До навчання запросили дві першорядні учительські сили: до нижчих кляс п. Івана Близняка, визначного педагога, довголітнього учителя народних шкіл в місті Сокалі, та учителя вечірніх курсів української мови в Ню Йорку. В вищих клясах навчання веде д-р Кость Кисілевський, довголітній професор Високого Учительського Курсу у Львові, дидактик Педагогіюм, україніст учительських семінарій СС. Василіянок та о. К. Дзеровича у Львові, організатор і управитель вечірніх курсів української мови в Ню Йорку.

Чин ОО. Василіян свідчить про належне зрозуміння питання виховання нашої молоді. Ми переконані глибоко, що в ім'я нашого загального добра підуть незабаром всі наші парафіяльні школи за цим світлим прикладом.

А. Луцьків

ПЕРЕМОГИ „ВОЖДЯ"

1

Комуністичні вправи на стражданнях і поневірянні багатомільйонових мас різнонаціональних народів СССР не проходили без ускладнень і для комуністичної партії, викликаючи в ній зріст та загострення протиріч. Дух ненависти переноситься і до центрів цієї організації, і вона починає колотися, особливо по смерти Леніна, коли, до того часу мало відомий, Сталін розпочинає свою нещадну боротьбу за особисту владу в партії. Весь процес Сталінового становлення до влади згодом, віддані йому „теоретики" назвали розквітом і зміцненням совєтської демократії, „послідовно соціялістичної і до кінця розгорненої".

Не легким був для Сталіна цей шлях. Як відомо, в диктаторській системі державного управління місце центральної влади занадто вузьке, і на ньому може стояти тільки хтось один, а інші мусять безоглядно йому підкорятись. І горе тим політикам, котрі намагатимуться сперечатися за поділ влади з тим першим, хто безоглядно захопив її до своїх рук. Їхні намагання, як і вони особисто будуть безоглядно відкинуті і знищені, а їхні імена за наказом диктатора будуть обезчещені і віддані прокляттю. Диктатор Сталін не є виключенням із цієї встановленої історією закономірности. Навпаки, він з'являється клясичним прикладом утвердження коло влади тирана.

Коли 1924 року помер Ленін, що, на подив всіх сучасних комуністів, не хотів навіть ні в якій мірі і в уяві допустити, щоб його наступником був Сталін, про що двічі листами попереджував останні за його життя комуністичні з'їзди, даючи йому від'ємну характеристику: „Сталін занадто грубий і буде неминуче проводити партію від розколу до розколу" і т. п. Але Сталін на вимоги вже мертвого диктатора не звертав уваги. Він перевів Ленінові похорони і виголосив навіть над його труною відому клятву про безмежну вірність ленінським ідеям, а особливо ідеї світової комуністичної революції. Тоді він вважав за потрібне так діяти, бо цього вимагали несприятливі для нього обставини.

Та суть справи уже не полягала в заповітах мертвого диктатора, а лише в діяльності нового, його наступника. Негайно по смерти Леніна, коли за абсолютну владу вседержителя великої Російської імперії розпочалась жорстока і кривава боротьба, Сталін зараз же відчув і вповні зрозумів, що в цьому змаганні виграє лише той, хто володіє проводом над політичною поліцією, а вже потім і над партійним апаратом, чого він і спромігся досягти першим.

Поспішно переступаючи спочатку через десятки, а згодом і через десятки тисяч трупів таких же як і він, ленінових послідовників, фанатично віруючих в комуністичні доґми, Сталін надовго і „зручно" сів на вузькому місці неподільної влади володаря-диктатора стародавньої Російської імперії, котрій 1917 року трикольоровий державний прапор замінено на червоний, а двоголового орла на державному гербі — на серп і молот. В цьому йому перш за все допомогли: політична поліція, централізована машина партійного апарату, кремлівські мури і багато дечого іншого, чим свого часу користувався в боротьбі проти своїх ворогів і противників його неданій попередник.

Ну хіба ж це не „демократично"?!

Несовєтські народи не бачили і, напевно, ніколи не побачать такої боротьби за владу, яка відбувалась на очах мешканців СССР — брутальної боротьби „геніяльного вождя" за „демократичну" владу. Покищо не можливо розкрити багато важливих подробиць „демократичної перемоги" Сталіна, бо вони є великими обвинуваченнями проти нього, і совєтська політична поліція, за його суворим наказом, намагається все це знищити через забуття і невідомість. Майбутні світові судові процеси, на основі матеріялів, що будуть добуті від решток комуністичного проводу, які попадуться живими до рук світового правосуддя, розкриють перед світом потрясаючі жорстокості комуністичних деспотів, а особливо їхнього водія з Московського кремлю. Ці факти тепер лише в малій мірі відомі людству, але і в своїй незначній кількості відомого потрясають жахом подробиць жорстокости Сталіна в боротьбі за владу.

За короткими повідомленнями про судові процеси та розстріли багатьох керівних провідників комуністичної партії та совєтської держави, які подавались до відома добре цензурованою совєтською пресою, можна встановити, що протисталінських організацій та змов було багато. Для прикладу нагадаємо про деякі з них:

1. Протисталінська Далекосхідня змова 1931-1933 рр. (Буценко і ін.),
2. Далекосхідня опозиційна організація (Крутов, Лаврентій і ін.),
3. Сибірська опозиційна організація (Ейхе і ін.),
4. Уральська змова (Кабаков, Пшеніцин і ін.),
5. Південна змова (Бетал Калмиков, Євдокімов, Шеболдаєв і ін.),
6. Центрально-російська змова (Варейкіс і ін.),
7. Московська змова (М. Камінський і ін.),
8. Військова змова (Тухачевський, Якір, Гамарник, Примаков і ін.),
9. Друга військова змова (Блюхер і ін.),
10. Українська змова (Косіор, Чубар і ін.),
11. Українська „боротьбістська" протисталінська організація (П. Любченко, А. Хвиля і ін.) і т. д. і т. п.

(Продовження буде)

ВЖЕ ПОНАД 2,000 ЗГОЛОШЕНИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ НОВОГО ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ТИЖНЕВИКА „СВОБОДИ" ЧЕКАЮТЬ ЩЕ НА ВАШЕ ЗАМОВЛЕННЯ, ЩОБ ТИЖНЕВИК МІГ ПОЯВЛЯТИСЯ! НЕ ВІДТЯГАЙТЕ З ВИСИЛКОЮ ВАШОГО ЗГОЛОШЕННЯ!

ЛИСТИ З АМЕРИКИ

63. Кожна людина — трохи філософ

У листах, писаних до рідних чи друзів в Европі добре бува піддати трохи філософії. Може декому здасться, що це важко — але побачимо.

Що таке філософія? — Це уміння розуміти значення справи, бачити більше, ніж бачить око, схопити саму есенцію справи. Філософія — це здібність дійти до самого серця справи.

Отож дуже важливо пам'ятати це, пишучи листа за кордон, якщо ми хочемо донести туди щиру правду. Якщо ми кажемо, що Америка — велика країна, то цим ми ще нічого не осягнемо. Але, якщо ми зможемо пояснити, що саме являє собою Америка, до чого вона прагне, як її люди живуть, ми подамо її правдиву суть — запоруку свободи та справедливости.

Візьмімо звичайну справу. Ось Ви купили пральну машину. Цілком натурально, що Вам хочеться про це згадати у Вашому листі; пишучи про це, Вам хочеться цим похвалити життя в Америці й викликати симпатію до неї за кордоном.

Дехто може написати зовсім невдало, як ось, приміром: „Ми допіру купили чудесну нову пральну машину. Це дуже важливий, великий винахід і ми горді з нього. Але Ви не думайте, що в Америці це щось надзвичайне. Кожний тут має багато різних машин у своїй хаті — пилосмоки, прасувальні машини тощо. Америка велика й поступова країна. Боюсь, що старий край далеко відстав проти неї".

Хоч це все й щира правда, але не за цю правду люблять Америку й вірять у неї. Щоб розповісти кращу правду, треба піддати трохи філософії.

Автор листа, — трохи філософ, — має намагатись пояснити, що ця пральна машина значить для родини, як вона звільнила матір від перевтоми і як вона дає їй більше часу погратись з дітьми або виконати більше громадської праці. Він може написати, що він гордий новим придбанням не тільки задля самої машини, але й тому, що це створює краще життя. І ефект від такого листа буде не в тому тільки, що Америка багатша й потужніша за інші країни. Це покаже, що американці такі самі, як і всі люди в інших країнах, тільки вони мають змогу створити собі повноцінніше життя, до якого стремлять люди скрізь.

„Ця нова пральна машина", може написати наш філософ, „чудесна штука, бо вона звільнила мою дружину від тяжкої праці, пере білизну чистіше й швидше. Наша родина має тепер більше часу бути вкупі, і вечорі проходять тепер веселіше й затишніше. Завдяки нашій спроможності придбати собі цю машину, а також багато інших машин, що дуже поширені в Америці, родини середнього добробуту можуть широко використовувати ці винаходи, які заощаджують багато тяжкої праці. Ми сподіваємось, що колись такі машини поширяться й полегшать життя по цілому світі".

Це маленька нагода трохи пофілосувати з приводу пральної машини; те саме можна сказати й про деякі інші ділянки американського життя.

Хай автор листів спробує стати трохи філософом у свойому наступному листі. Він побачить, що таким чином він дасть правдиву картину своєї батьківщини і тим заперечить брехливу совєтську пропаґанду.

Це стаття з серії щотижневих статтей, що їх поширює тепер Загальна Рада Американської Єдности, щоб допомогти американським громадянам ширити правду про Америку по цілому світі. Якщо у Вас є якісь запитання або побажання щодо того, як зробити листи за кордон ще ефективнішою зброєю у поході за правду, то напишіть листа до редактора або до Загальної Ради Американської Єдности: 20 Вест 40 вул. Ню Йорк 18, Н. Й.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЖИДИ ЧИ ЄВРЕЇ?

Прошу не відмовити в надрукуванні нижчеподаного листа.

Від деякого часу можна помітити, що деякі наші газети, пишучи про людей ізраїльського походження, вживають не слова „жид", як це звичайно було принято до цього часу, а слова „єврей". Розуміється, маємо тут на увазі не таку „українську" пресу, як „Укр. Щоденні Вісті", а газету самостійницького („Сучасна Україна") чи навіть націоналістичного („Український Самостійник") характеру.

Очевидно, ми не думаймо, що вищезгадані газети пишуть так тільки тому, щоб не „образити" панів Абрамовича, Даліна, дон-Левіна і їм подібних (не говорячи вже про совєтських вельмож), яким з незрозумілих причин слово „жид" не подобається. Якщо йдеться про образу, то відомо, що і слово „єврей" для жидів певних українських територій (Західня Україна) є „образою". Крім того, в деяких інших народів (як наприклад в поляків) офіційним і загальноприйнятим словом є лише слово „жид", хоч там і в голову нікому не прийде, що це може бути для когось образою. Чому б тоді, запитується, це слово мало бути образою для наших, українських жидів? Тим більше, якщо зважити на те, що український нарід, як це видно з українського фольклору та історії української літератури, споковіку вживав слова „жид". Слово „єврей" „прийшло" до нас з Московщини лише недавно, подібно як і інші москалізми, і тому його можна було б розглядати не більше як звичайний барбаризм, тобто, слово, що „прийшло" з чужої мови, і як такий, є чужий для нашої мови.

Та все ж таки з огляду на те, що наша преса по різному почала вживати це слово, а також не вважаючи себе за фахівця від цього питання, ми дуже прохали б наших шановних авторитетів на сторінках нашої преси висловитися в цій справі. Вважаємо, що слово в цій справі мало б належати передусім таким нашим авторитетним установам, як філологічним секціям УВАН чи НТШ. А вияснити це варто не тільки з чисто філологічних міркувань, але також з метою розвіяння тих сумнівів і здогадів, які можуть появлятися в наших читачів які уважно слідкують за нашою пресою.

Юл. Мовчан

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГЕМСТЕД, Н. Й.

З праці Відділу Українського Конґресового Комітету

„.... Тільки той досягає мети, хто іде!..

писав наш великий поет О. Олесь. Старається додержати цього кроку в нашому загальному марші-ході до спільної Мети нашої і Гемпстед із своєю околицею. В міру своїх можливостей і обставин він під проводом Відділу Укр. Конґресового Комітету робить все можливе, щоб в цьому Марші не лишатися позаду. І хоч твердий і каменистий шлях на нашому терені — все таки люди доброї волі — не ті, що пишуть тільки про цю добру волю, але ті, що ділом її доказують — не відстають — не попадають в песимізм-безнадію — а вперто й завзято, крок за кроком ідуть вперед.

Свою працю осінньо-зимового сезону започаткував Відділ Укр. Конґресового Комітету Народним вічем, що відбулося дня 7. жовтня 1951 р. На залі віча зібралася поважна скількість громадян Гемпстеду й околиці, яким дорога українська справа, щоб тут заманіфестувати свій зв'язок і пам'ять про Рідний Край і братів, які стогнуть в ярмі московського варвара.

Після відкриття віча головою Відділу УКК п. О. Фірчуком — були виголошені дві доповіді про положення українського народу на Рідних Землях і про українське питання на міжнародній площині. Доповідачами були: п. ред. Ст. Шумейко(в англ. мові) і п. д-р Калина (в укр. мові), які мимо бурі й негоди приїхали з Ню Йорку з рефератами — тоді, коли багато з місцевих „патріотів" і „політичних еміґрантів" не уважали за відповідне на віче прийти та ще й другим дати приклад.

Після виголошених рефератів розвинулася дискусія на теми порушені в доповідях, чи актуальних місцевих проблем: як справу потреби укр. школи (А. Копистянський), потребу тіснішої співпраці громадянства з Відділом (пп. Сельський І. і Мих. Владика). Про Укр. Конґр. Комітет, його працю й значення для української визвольної справи й про працю місцевого відділу УКК говорили пп. О. Фірчук і М. Курчак і на зазив цього останнього приявні зложили на Національний Податок 110 дол.

Віче, яким проводив п. Ст. Ковальчук ,а секретарював п. Вол. Шпачинський — пройшло в повному моральному піднесенні — у висліді чого прийнято резолюцію піддержати працю УККомітету морально й матеріяльно, бо вона всеціло звернена для добра українського народу. Віче закінчено відспіванням українського національного гимну.

Другою імпрезою були Роковини Листопадового Зриву, уряджені заходом того ж Відділу УКК, що відбулися 4. листопада 1951 р. Програма подумана у формі „Живого Альманаху" дала приявним повний образ цього славного Чину.

З доповідями виступали: пп. О. Фірчук: — „Укр. Листопад", Янів Гончарів: — „Перший Листопад на тлі міжнародного положення", М. Курчак: — „Листопадовий Чин і укр. пластуни", і М. Островерха: — „Спогад". Деклематорами були: Лідія Фірчук, Христя Сваричевська і Вол. Шпачинський.

Пані Гончарева Л. і Шумило М. — відспівали декілька сольових номерів, а квінтет: Я. Гончарів, Л. Гончарів, М. Шумило, П. Сагайдачний і В. Ільчук декілька пісень. Фортепіяновий супровід спочива в руках п. Степанової.

Гарно підібрана й виконана програма стояла на належній висоті.

Сума 61.15 дол., з добровільних датків — призначена на Укр. Конґр. Комітет.

М. Курчак

ДІТРОЙТ, МІШ.

Найбільша сила

Серед нашого народу, чи не найбільше виявляються нарікань: нарікаємо ми на роз'єднання, на маложертвенність, малопатріотичність, малосвідомість і т. д. Звичайно, ті, що нарікають, найменш цікавляться причиною цього.

Насправді нарікання ці далекі від дійсности, тоді коли керівництво в руках людей доброї волі. Ось наприклад, півтора року тому у Дітройті пару десятків родин старих і нових іміґрантів зорганізували св. Покровську УАПЦеркву. Здається тут нема нічого особливого, бо всюди є і мусить бути Церква. Та справа не в цьому. За цей короткий час громада збільшилася в декілька раз. Але найголовніше, що вона стала справді Соборною. Тут є люди: старої і нової іміграції та роджені в Америці, з Галичини й Наддніпрянщини, Буковини й Закарпаття, Волині й Полісся.

Таке щире об'єднання зцементувало таку велику силу, що громада вже купила за 35 тис. дол. гарне приміщення на 600 місць для Церкви, при якій є заля на 400 місць та 6 кімнат для школи та іншої роботи. А також поруч з Церквою куплено двородинне житлове приміщення.

Буквально, протягом двох місяців для цієї мети зібрано 10 тис. дол. Не лише старі, а й більшість нових іміґрантів жертвували на цю ціль по 100 і більше дол. І це дякуючи тому, що старі і нові іміґранти як пп. Бойчук, Кос (цілою родиною), Паляниця, Трепет, родина Китєстих, Філоненко і багато інших, не лише першими внесли гроші, але й вечорами (після фабричної роботи) власними руками роблять ремонт. Це наочно показує великі наслідки в спільній роботі. Після відповідного ремонту, наша Церква буде одна із кращих православних (румунських, болгарських, грецьких, руських) Храмів у Дітройті.

Цей цінний приклад є не лише приємним явищем в українському житті, на нього з великим зацікавленням дивляться й чужинці.

У зв'язку з цим, виникає запитання: чому наші громадські й політичні організації не можуть об'єднатись, і то саме під час сьогоднішньої ситуації? Невже справді серед керівників українських організацій є такі, що не розуміють, яку велику силу має об'єднання? (ол)

25-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ в КАНАДІ

В Канаді йде зараз жвава підготовка до гідного відзначення 25-ліття українського національного танку. Саме в грудні, 25 літ тому назад, прибув з Европи до Канади тоді вже широко відомий артист Василь Авраменко і розпочав свою першу Школу Українського Народного Танку в місті Торонті. Заснування першої школи українського танку в Канаді стало небуденною, історичною подією, що згодом спричинила справжній переворот у національному житті української спільноти на цілім американськім континенті. З Торонта в наступних роках Василь Авраменко зі своєю Школою Українського Танку вирушив у непереможний похід по Канаді і Злучених Державах, беручи в полон серця і душі української молоді й українського громадянства. З того часу Авраменко виховав буквально десятки тисяч українських танцюристів і танцюристок, які сьогодні по цілім американськім континенті розвеселяють українську спільноту своїми танковими виступами. Сьогодні не обійдеться без танку ніодна майже українська імпреза, його влучають всі в програми концертів, академій та інших мистецьких виступів і танкові точки, звичайно найбільше збирають оплесків.

Уже рік тому утворено у місті Торонті окремий Ювілейний Комітет під проводом Дра Степана Росохи, до якого ввійшли представники всіх українських національних і церковних організацій та установ і який минулого року влаштував дві дуже успішні перед-ювілейні імпрези при участи багатьох тисяч видців із міста Торонта й околиці. Недавно цей комітет оформився в Центральний Ювілейний Комітет, завданням якого є допомагати провінційним і місцевим комітетам влаштувати в р. 1952-ім ювілейні імпрези по цілій Канаді.

Місцевий Ювілейний Комітет, який водночас є Ювілейним Комітетом на цілу провінцію Онтеріо, заповів уже Ювілейні Святкування в місті Торонті на 22-го і 23-го грудня ц. р. в найкращій концертовій залі Мессей Голл. На чолі цього комітету стоїть один із широко відомих українських піонерів, доб. Маріян Кунікевич, довголітній голова товариства „Український Народний Дім" у Торонті. В зв'язку з цим почала діяти вже в місяці жовтні Школа Українського Танку під особистим проводом Василя Авраменка яка складається з 9 відділів, що містяться в залях українських організацій та при церквах. Сотки української молоді обох полів вправляються щовечора в українськім народнем танку під наглядом самого артиста В. Авраменка та його досвідчених інструкторів. Танкові школи Авраменка орґанізуються водночас по всіх важніших українських осередках Канади. Появилося вже також перше число ювілейного бюлетеню „Український Танцюрист" який виходитиме два рази в місяць для вдержання постійного зв'язку поміж комітетом і українським громадянством.

Все промовляє за тим, що українська спільнота в Канаді, відома зі своєї любови до народнього мистецтва, справді гідно відсвяткує 25-ліття Українського Національного Танку й його невсипучого пропаґатора Василя Авраменка!

ВАСИЛЬ ТИМКО

ДО НАРОДНОГО ФОНДУ ПИШУТЬ...

Gentlemen!

Повідомляю Вас, що мені уже минуло 67 літ і сам живу в старій хатині по убогому, ще від 1942 року. Маю пять дітей, усі заможні, та посилайте до них. Але сумніваюсь, чи бодай одно Вас послухає. А чому? Ще в 1930 році я дав зауваґу О. Я., щоби зібрав наших дітей та українізував, а він скочив на рівні ноги викрикнув: А то що? Я мав-би ваші діти вчити? А, на жаль, бачите, я тяжко працював тай не міг, отож я дав спокій. Відтак найстарша, як бачите з призвіща, вийшла заміж за американця, сам має власний ґараж, взяв польку, римокатоличку, тепер вкупив жені за 18 соток „Мінк-ковт". Третя за американцем. Четверта — римокатоличка. А п'ята за українцем. Той коли питав греко-католицького отця дитя охрестити та отець жадав 30 долярів. То він плюнув і пішов до римокатолицького.

За те все они жадне до мене не можуть зайти. А жена померла ще в 34 році, а я далі українець, але бідний, як польський колись офіцир.

Г. В.

До Конґресового Комітету.

Щира подяка за Вашу написану в „Свободі" „Таємничу пригоду", яка трапилась у Вашому Фонді. То така пригода була в нас уночі, але ми не знали, хто це робить таку турботу, бо ця коверта була між другими листами, а рано побачили, що вона є на поверху і це вона робить турботу. Так щоб більше не робила турботи в нашій хаті, то ми звертаєм Вам назад із зеленим двадцятидоляровим папірцем від І. та З. К.

З пошаною К.

До Українського Народного Фонду.

Посилаю 10 дол. Національного Датку, хоч усі ощадности пропустив на участь в літній сесії на університеті. Все таки сумління не дозволяє протягати, бо минулого року не заплатив. Але мене до певної міри виправдує те, що жив тут і працював тільки другу половину року.

В своїй пропаґанді для Фонду хочу вам порадити звернути увагу на старих еміґрантів. Знаю тут чоловіка, що має около чверть мільйона мастку, досить навіть інтеліґентний і формально виглядає навіть на свідомого, а не дає нічого на Фонд, — такий матеріяліст. Натомість дуже себе має за патріота, бо належить до Народного Союзу.

За те, з другого боку, є люди, що дають на Фонд, хоч фінансово дуже бідні й часом в безвиглядній ситуації. Знаю чоловіка (Д-р Н.), що, маючи понад 60 родів, працює дуже тяжко вже півтора року за 1 доляр на годину (в Дітройті — це вважається задурно) і повинен-би кожний цент щадити з уваги на непевну будучину в своєму віці і своєї жінки, все-таки зразу післав вам минулого року 5 дол., як тільки проголосили акцію.

Бажаю Вам успіху. **Д-р М. Ц.**

СОН ГРИЦЯ ЗАЗУЛІ

— Я приходжу спитатися тебе, чи в цей час, коли я складаю Батьківщині свій даток крови, чи ти сплатив свій Національний Даток?

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

КОНЦЕРТ ХОРУ „ДУМКА"

Чоловічий хор „ДУМКА" дав свій перший, власний концерт у Ню Йорку.

Хор „Думку" чули ми в такій імпрезі вперше. Але знаємо вже з успішно мистецької діяльности в Старому Світі його диригента, Леонтія Крушельницького.

Оцінюючи кожний хор треба брати під увагу один, дуже важливий фактор. Він не залежить від хору — але від нього залежить у великій мірі враження, яке спів хору робить на слухачів. Цей фактор — акустика залі. І саме заля Вашинґтон Ірвінґ Гай Скул де відбувся концерт у неділю, 2 грудня 1951 року, акустично найбільш невідповідна. Ми переконалися в цьому, коли слухали перші точки програми в задній частині залі. Перейшовши згодом у перші ряди, нам здавалося, що чуємо цілком інший хор. Тому уявляємо, що ті слухачі, які мали дальші місця, мусіли, властиво, винести цілком невідповідне хорові враження з концерту. Жалієво цього — але не зупиняємося на цьому, бо заля — із зрозумілих причин — вибиралася не з мотивів акустики.

В програмі концерту — в більшості твори О. Нижанківського, Недільського й Гнатишина.

У виконанні програми диригент показав знову свій мистецький смак та почуття стилю. Тому, що майже кожний з наших — саме хорових — дириґентів уважає чомусь своїм обов'язком бути оригінальним ціною задуму композитора, змінюючи часто до непізнання його твір, стверджуємо, що Крушельницький був шляхетним інтерпретатором: зумів бути оригінальним, шануючи обличчя композиторів.

Хор — у доброму складі й добрій формі. Добрі баси: соковиті, глибокі — одночасно й легкі. Добрі в нюансуванні — технічно й звуково. Тенорову групу треба би ще поповнити.

Окремі точки: цікавила нас: „Вис буря" Недільського (з улюбленим хорами мурмурандо — фоном для соля). Але чому „Гей степами", якраз ця пісня, пісня УПА — у супроводі фортепіяну? До речі — розстроєного фортепіяну. УПА і фортепіян... „Садок вишневий" Гнатишина дав гарні ефекти тенорів на фоні басів та навпаки. Але тьохкання соловейка басом...

З особливим признанням згадуємо: „Огні горять" (Воробкевич — Людкевич) з теноровим сольом, що з вогнем виривається в кульмінації: „Та болять ручки" (Кошиця) і „Сонце низенько" (Недільського). Соліст — баритон дуже здібний.

Всі свої технічні досягнення — від шаржу до лірики — хор показав у В'язанці українських народних пісень „Ой не стій під вікном" (Гнатишина), присвяченій автором Хорові „Думка".

Моменти детонування трапляються найкращим співакам, найкращим хорам. Тому й ми не вважаємо цього проблемою. Ми знаємо скільки вимагає хор, ми уявляємо, як важко дістати час для тієї праці Хорові „Думка". Тому з респектом ставимося до того, що вже осягнув хор. Певні, що в дальшій праці під керуванням Крушельницького дійде до технічної перфекції.

Ми дивилися на кожного співака — ми не поминули ні одного — не було ні одного байдужого: кожний співав з відданням та почуттям, що саме він відповідає за цілість. І в цьому є сила хору, запорука успіху праці. Згадуємо слова поета: „Кожний думай, що на тобі мільйонів стан стоїть..."

Ми вітаємо Хор „Думку" і його Дириґента.

Своїм концертом Хор „Думка" започаткував кампанію збирання фондів на придбання Українського Народного Дому в Ню Йорку. Тож був він подією також у нашому громадському житті.

Голова Комітету Українського Народного Дому інж. Мирослав Липкалюк відкрив концерт, а Президент Українського Народного Союзу Дмитро Галичин, промовляючи перед другою частиною програми пластично накреслив значіння акції, що її започаткував концерт.

Віримо, що Хор „Думка" зробив щасливий почин.

Віримо, що скоро вчуємо його вже в (акустичній!) залі Українського Народного Дому в Ню Йорку.

Ф. С.

● Здоров'я ізраїльського 77-літнього президента Хаїма Вайцмана постійно погіршується бо серце щораз гірше функціонує — повідомляють з Тель Авів.

● Дін Роск, асистент секретаря стейту, вибраний президентом Фундації Рокефеллера від 1 червня на місце Честера Барнарда, який іде на пенсію. Кілька днів тому заповідали, що Роск зречеться свого посту

● Поштова оплата за святочні картки буде така, як оплата за листи, отже „першої кляси", попереджує нюйорський почтмайстер Алберт Ґолдман. Він радить посилати святочні картки в закритих конвертах, за які оплата становить три центи.

На Народний Фонд на 1951 Рік Зложили:

Ліста ч. 19. (по 16. жовтня)

КАЛІФОРНІЯ:

Сен Франсиско: Відділ УКК з академіг УПА $42.

КОННЕТИКАТ:

Бріджпорт: Василь Пелещук $10.
Ферфилд: Федір Говера $10.

ДИСТРИКТ КОЛОМБІЯ:

Вашингтон: Віктор Сабат $10.

ІЛЛИНОЙ:

Шікаґо: Петро Ткачук $10.
Вокіґен: Микола Строчук $10.

АЙОВА:

Дюбук: Богдан і Ярослава Заплітні $10.

ІНДІЯНА:

Гарі: Відділ УКК з забави $50. А. Разумов (за брошури УКК) $10. По $10: Волод і Ростислава Вловар, Микола Данко, Іван Кучерас, Іван Лаврівський, Мих. Софіяк.

МАССАЧУЗЕТС:

Бостон: Роман Стецько $10.

МІШІҐЕН:

Дітройт: (За р. 1950: Ізидор Голик $10). По $10: Атанас Мілянич, Мирослав Раковський, Атанас Слюсарчук, Іван Смерека, Ілярий Стеткевич. $5: Іван Білоус.
Гемтремк: Д-р Мих. Цап $10.

МІННЕСОТА:

Чіголм: Інж. Волод. Березюк $10.

НЮ ГЕМШИР:

Менчестер: Волод. Семчишин $10.

НЮ ДЖЕРЗІ:

Бейон: Микола Мороз $5.
Бетлегем: По $10: Д-р Ю. Хіменець, Волод. Чубатий.
Джеймсбурґ: Олекса Скробко $10.
Джерзі Сіті: По $10: 169 відділ Провидіння, Василь Вох.
Метучин: Марія Дибайло $10.
Ню Бронсвік: По $10: Дмитро Демедюк, Павло Грабович, Волод. Пришляк, о. Василь Танчак, Юліян Тарнавський, Станислава Тарнавська, Микола Василюк. По $5: Тома Джус, Петро Луцик, Мих. Михайлина, Павлина Талан, Семен Сеник. По $4: Теодор Вацик. $2: Павло Попів. $1: Мих. Гірняк.
Ню Маркет: Петро Дембіцький $2.
Нюарк: По $10: Волод. Дармохвал, Андрій Дзедзик, Іван Оверко.
Перт Амбой: Василь Ратич $10. По $: Ганна Ратич, Ростислав Ратич.
Савт Орендж: Анна Антоняк $5.
Стілтон: По $10: Іван Корнієнко, Іван Стебельський, Мирон Стебельський.
Трентон: По $10: Лонгин Козар, Волод. Маркевич, Павло Стадник.

НЮ ЙОРК:

Амстердам: По $10: Мих. Агащук, Антін Андруховський, Микола Андруховський, Олександер Береза, Петро Дворян, Микола Фіц, Гриць Гавришків, Олег Лев Кальба.
Бродалбін: По $10: Мих. Серединський, Атанас Сокач.
Бронкс: По $10: Ярослава Лушпинська, Мирон Лушпинський, Мирослав Радиш.
Бруклин: По $10: Адольф Карпюк, Степан і Мих. Слюзарі.
Боффало: Микола Паславський $25. Етель Оґраднік $15. По $10: Василь Бумбар, Микола Вурак, Петро Бурда, Осип Чіп, Дмитро Ганущак, Іван Кордупель, Петро Ковалик, Максим Левицький, Мих. Михайлів, Волод. Осадца, Григорій Осмак, Ілярий Папуга, Степан Паславський, Омелян Пастухевич, Іван Перцак, Богдан Салабан, Юрій Сигловий, Григорій Святківський, Іван Шевчук, М. Б. Волошенюк, Мих. Завадівський. По $5: Дмитро Антонів, Ілько Бумбар, Богдан Дусанівський, Михайло Фаріон, Дмитро Горошко, Мих. Кавалір, Дмитро Несторук, Василь Ребізант, Анна Седлярчук, Лука Стець, Ярослав Слободинський, Семен Вачинець, Марія Вальницька. По $2: Ворк Норман М., Параня Жук. По $1: Е. Чорнобай, А. Кот, П. Кушка.
Елмайра Гайтс: По $10: Катерина Кліщ, Степан Кліщ.
Іст Медовс: По $10: Марія Бучак, Іван Гайдукевич, Іван Корнова, Микола Курчак, Юліян Маланчук, Василь Захарія.
Гемстед: По $10: Михайло Кирич, Михайло Владика.
Кірквил: Степан Бубняк $10.
Линбрук: По $10: Іван Сельський, Степан Вовк.
Монт Вернон: Дмитро Деменко $10.
Ню Йорк Сіті: Петро Ікалович $15. По $10: Михайло Біловус, Іван Близнак, д-р Степан Галамай, Мих. Головей, Лев Король, Евген Костик, Олександер Костик, Василь Никифорук, Дарія Батич, Іван Рижій, Мих. Салдан, Ярослав Щербанюк, Степанія Жуковська. По $5: Василь Сарафінюк, Олександер Угрин.
Н. Белмор: Степан Ковальчук $10.
Стетен Айленд: По $10: Іван Геба, Ганна Коронець, д-р Стефанія Коронець.
Сиракюз: По $5: Марія Кравець, Петро Кравець.
Юнедилла: Гордій Неділко $5.
Ютика: Павло Присяжний $10.
Вестбери: Степан Кулинич $10.

ОГАЙО:

Гемилтон: Іван Войтовський $10.
Клівленд: По $15: Мирослав і Володимира Баслядинські, Іван Кузняк. По $10: Василь Варанський, Степан Бернар, Іван Білінський, Йосиф Буч, Василь Вучацький, Волод. Хома, Степан Дрозда, Ярослав Дзядина, Григорій Главацький, Осип Гуменний, Василь Кострик, Лука Котович, Василь Мовшко, Василь Миськів, Григорій Олексів, Яків Павлишин, Іван Попович, Мих. Соляр, Феська Стадник, Теодора Стадник, Андрій Стецяк, Дмитро Струсь, Петро Шубин, Микола Щупак, Степан Турчин, Іван Відмедик. По $5: Микола Ярема, Ольга Козуба, Богдан Семків. $4: Іван Теркин. $2: Тимко Бандура. $1: К. Патен.
Фелиситі: Д-р Мик. Грушкевич $10.
Стюбенвил: Богдан Лончина $10.

ПЕНСИЛВЕНІЯ:

Бетлегем: Михайло Брус $10.
Кортисвил: Михайло Пирожек $10.
Дрекселгил: Михайло Глова $10.
Гленолден: Софія Берсак $5.
Фенікс вил: Волод. Дяк $10.
Филаделфія: По $10: Михайло Хомяк, Степан Ковалишин.
Стов: Микола Міць $10.
Вейн: Василь Мочернюк $10.

ТЕКСАС:

Кровлей: Гарасим Ямковий $4.

ВЕРМОНТ:

Бретлборо: Теодор Кукіль $10.

ВІРДЖІНІЯ:

Сабот: Волод. Поліщук $10.

ВИСКАНЗИН:

Мілвокі: По $25: Микола Гуз, Константин Павляк. $10: Д-р Климентій Мельник. Збірка на домашньому святі у пп. Мандзенків $12 (зложили: о. П. Фалько $5. По $2: К. Павляк, К. Мондзенко, К. Полковський. $1: П. Мандзенко.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК:

За рік 1950: Ютика, Н. Й.: має бути: Михайло Козар $10 і Михайло Косар $10.
Денвер, Коло.: має бути Волод. Олейко $25.
Ню Йорк, Н. Й.: Валентина Павлова $10.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140, повідомляє всіх членів, що **річні збори** відбудуться 16. грудня в церковній галі 525 Вест Райен Евню, зараз по великій Сл. Божій. Буде звіт уряду за 1951 р., та вибір уряду на 1952 рік. Також будуть переведені братські ухвали, а тому всі члени повинні бути присутніми. — С. Нановський, предс.; І. Кравець, секр. і касієр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175 повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в недділю, 16. грудня в год. 1-ій попол., в У. Н. Домі, 4655 Мартін вул. Проситься всіх членів прийти начас. Будуть звіти урядників за 1951 р., і вибір уряду на 1952 рік. Кожний член повинен прийти на річні збори бо на них члени ухвалюють постанови на цілий рік. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — **Річні збори** Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 220, відбудуться в суботу, 15. грудня, в год. 7:30 ввечорі, в парох. галі, 50-та і Полайна вул .Всі члени мають обовязково явитися на зборах, де буде звіт уряду і контролі та вибір уряду на 1952 рік. Є також багато инших нових справ, що мусять бути полагоджені, а тому всі члени повинні бути на зборах. Довгуючі члени мають вирівнати залеглі вкладки, щоби не переносити довгу на другий рік. — М. Михайлишин, предс.; Е. Блідий, кас.; Г. Гарасим, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від '83, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16. грудня, точно о год. 1-ій попол., в Домі Тов. У. А. Горожан, 847 Н. Френклин вул. Проситься членів прибути на річні збори, на яких урядники і контрольна комісія зложать звіти зі своєї праці за 1951 р. Опісля буде вибір урядників на 1952 рік. Пригадуємо членам, що маємо від Союзу гарні календарі, які члени повинні на зборах купити. — М. Кончак, предс.; О. Вабяк, кас.; С. Чорномаз, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 155, подає до відома всім членам, що **річні збори** відбудуться 14. грудня точно в год. 7. ввечорі в галі де звичайно. Проситься членів прибути на згадані збори та вислухати річних звітів контролі і уряду. Буде також вибір уряду на 1952 рік. Напоминається довгуючих членів, щоб вирівняли свої вкладки, бо інакше будуть наражені на суспензу. Хто з членів хотів би купити Альманах У.Н.Союзу, то може купити на мітінґу. — І. Будняк, предс.; І. Макар, кас.; М. Чумер, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зоря, від. 69, відбудуться в суботу, 15. грудня, в год. 8. ввечорі, в галі Укр. Клюбу ім. Драгоманова, 39 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Ликтей, секр.

КАРНЕГІ, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 384, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться 16. грудня, де буде вибір нової управи і полагодження всіх справ. — Секр. від. 384.

ДОНОРА, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 232. повідомляє своїх членів, що **річний мітинг** відбудеться 16. грудня, о год. 1:30, в галі Литовській. Проситься всіх членів прибути на час і вислухати звітів уряду та вибрати уряд на 1952 рік. Пригадуємо тим, що ще не є членами, щоб вписалися до нашого відділу. — Т. Газдайка, предс.; Ю. Годзик, кас.; І. Пандрак, секр.

СТ. ЛУЇС, МО. — **Річний мітинг** Тов. Володимира, від. 179, відбудеться в неділю, 16. грудня, в Українськім Нар. Домі, 2838 Маґнолія вул., о год. 1-ій пополудні. Просимо всіх членів прийти на ці збори і вирівнати свої залеглости за 1951 рік. Нових членів приймаємо без вступного до Тов. і УНС. Буде вибір нового уряду на рік 1952. — М. Дмитришин, предс.; М. Кульчицький, кас.; М. Паращак, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — **Річні збори** Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 16. грудня, в годині 12-ій вполудне, в салі при 2250 В. Кортез вул. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прибути на ці збори. — І. Меґас, предс.; Д. Когут, секр.

КАНЗАС СИТІ, КАН. — Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться 16. грудня в год. 2-ій пополудні під ч. 38 S. 5th St. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. — В. Кондру, предс.; В. Феден, кас.; Д. Кархут, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Петра й Павла, від. 274, подає до відома всім членам, що **річні збори** відбудуться в суботу, 15. грудня, точно в год. 7-ій ввечорі, в галі під ч. 1915 Росел вул. Просимо всіх членів прибути на ці збори, вирівняти свої довги, вислухати річних звітів та вибрати уряд на 1952 рік. — Н. Лопушанський, предс.; Я. Петрич, кас.; Т. Сенедяк, секр.

СЕҐІНАВ, МІШ. — Український Клюб, від. 309, повідомляє членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16-го грудня, в год. 2-ій пополудні при Тускон і Варен вул. Контрольна комісія дасть звіт із книговодства за 1951 р. Обовязком усіх членів є прийти на збори і вибрати уряд на 1952 рік. — П. Кобас, секр.

CLEVELAND, O.—St. Mary's Lodge Branch 112 will hold its regular monthly meeting on Sunday, December 16, 1951, after the 3rd Mass, in St. Peter and Paul Church hall. Members are reminded to pay up their dues before the books are closed for controlling. — E. Lalik, Pres.; R. Kupchik, Fin. Sec'y; H. Prociw, Treas.; M. Fedak, Rec. Sec.

В. ПУЛМАН, ІЛЛ. — Тов. св. Арх. Михаїла, від. 243, повідомляє всіх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16. грудня, в год. 2. попол., в парафіяльній галі. На цих зборах буде вибір уряду на 1952 рік, а теж є інші справи до полагодження. — П. Косцюк, предс.; П. Романюк, кас.; І. Гавришків, рек. секр.; Л. Вілик, фін. секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Тов. ім. Івана Франка, від. 271, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16. грудня, в год. 2. пополудні, в Укр. Галі на Лакавана Еве. Проситься всіх членів прибути та вислухати звітів контр. комісії і урядників. Буде вибір уряду на 1952 рік, та є багато інших важливих справ до полагодження. — Г. Левуш, пр.; С. Сидор, кас.; І. Чопко, секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Бр. св. О. Николая, від. 127, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16-го грудня, в церковній галі зараз по співаній Сл. Божій. Буде вибір уряду на 1952 рік. Проситься членство взяти участь у цих зборах. Крім того урядники полагоджують справи і в четверту неділю зараз по спів. Сл. Божій, а також і в останні дві середи в місяці від 8. до 10. год. ввечорі в церковній галі при Філмор і Онейда вул. Також пригадується членам, що маємо на продаж Календар У.Н.С. на 1952 рік. Хто бажає його мати, хай дасть замовлення на зборах. — І. Вула, гол.; П. Володка, фін. секр.; М. Левицький, рек. секр.

ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 247, подає до відома, що в четвер, 13-го грудня, відбудеться в год. 7:30 ввечорі місячний і **річний мітинг** в церковній галі св. Ап. Петра й Павла укр. прав. церкви. Член, що не явиться на збори, підлягає карі після статуту. — М. Меєр, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. — Тов. Рогатинщина, від. 396, повідомляє членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16. грудня, в год. 3:30 пополудні, в галі на 18 and Sidney St. при укр. прав. церкві на Савт Сайд. Просимо прийти на означений час, бо буде звіт уряду на 1951 рік, а відтак вибір уряду на 1952 рік. Запрошується теж молодь на ці збори. — І. Драмала, предс.; Ф. Цюлюпа, кас.; І. Слободян, секр.

ГОРНЕЛ, Н. Й. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 215, подає до відома своїм членам, що **річні збори** відбудуться 15. грудня в год. 6:30 ввечорі. Отож проситься членів прийти на річні збори, де буде касове звідомлення за цілий рік, та вибір уряду на 1952 рік. Просимо привести зо собою своїх приятелів та вписати їх до У. Н. Союзу. — І. Назар, секр.

ЕМЕС, МАСС. — **Річні збори** Тов. ім. Юрія Вашинґтона, від. 199, відбудуться 16. грудня в год. 2. попол. в домі П. Ковба. Просимо всіх членів прийти хоч раз в рік та вислухати звітів і вибрати уряд на 1952 рік. Є теж інші важні справи до полагодження. — Й. Доскоч, предс.; Г. Ковба, кас.; Г. Матуряк, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16. грудня, в галі парафіяльній, 803 Фронт вул., в год. 2. пополудні. Проситься членів прийти і вислухати річне звідомлення уряду і контролі. Буде також вибір уряду на 1952 рік. Обовязком кожного члена явитися принаймні на річні збори. Довгуючі члени, як що не заплатять своїх належитостей цего місяця, будуть суспендовані. — Д. Рудакевич, предс.; Г. Віленкий, кас.; І. Федорак, секр.

МАГАНОЙ ПЛЕЙН, ПА. — **Річні збори** від. 28 відбудуться 16. грудня по 2-ій Сл. Божій, в год. 1. попол., в церковній галі в Мейсвил, Па. Всі члени повинні прибути, бо буде вибір уряду на 1952 р. — І. Ґаліда, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 73, повідомляє членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16. грудня, в год. 1-ій пополудні, в Вадди Клюб, 36 Покасет Евеню. Проситься усіх членів зійтись на час та вирівняти свої свої довги, щоби не перетягати їх на наступний рік. Також буде вибір уряду на 1952 рік. Члени, які не прибудуть на збори, підлягають ухвалі, яка западе на зборах. — Р. Ружила, предс.; П. Накопіский, кас.; Д. Лободяк, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — **Річні збори** Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 15. грудня, в год. 7:30 ввечорі, в галі У. Д. Гор. Клюбу, 31-14 — 30 Евеню. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи, як вибір уряду на 1952 рік та звіти уряду і контр. комісії за 1951 рік. Проситься довгуючих членів вирівняти залеглі довги. — М. Ґалан, предс.; Г. Васьлик, кас.; П. Варнич, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

ПЕТРО ПОЦІЛУЙКО, член від. 369 У. Н. Союзу в Палмертон, Па., помер в 58. р. життя дня 23. листопада 1951 р. Покійний вступив до Союзу в 1939 р. Походив зі села Хмелеска, пов. Скалат, Україна. Полишив у смутку жінку Ірину, 5 синів, Михайла, Данила, Олексу, Стефана і Йосифа, 4 невістки і одного внука. Похорон відбувся 26. листопада з погреб. заведення до церкви св. Володимира В. при участи родини і членів відділу на катол. цвинтар. — В. Й. П.!
Секретар.

ЙОАННА МАЛИНОВСЬКА, членниця від. 47 УНС, Сестр. ім. Ольги Басарабової в Бетлегем, Па., упокоїлась в Бозі і полишила в смутку мужа Михайла, дочку Марію зам. Ватраль, та два сини Петра і Михайла і три внуки. Похорон відбувся 24. листопада з церкви св. О. Николая на цвинтар Union Cemetery, Hellertown, Pa. — В.ЙП.!
М. Заблоцька, секр.

ПЕТРО СТАХІВ, довголітній член від. 200 У.Н.Союзу, Тов. Вільна Україна в Озон Парк, Н. Й., помер у 55. році життя дня 30. листопада, 1951 р. Покійний походив зі села Лучка Мала, пов. Тернопіль, Україна. Полишив у смутку жінку Марію і діти: Мирослава, Петра, Олену, два внуки, та сестру. Похорон відбувся 3. грудня з погребового заведення до церкви Сош. св. Духа в Бруклині, а відтак на цвинтар St. Charlies, Farmingdale, L. I. — В. Й. П.!
Уряд.

КОНОН БЕЛАН (Konon Belan), член від. 320 У. Н. Союзу в Балтімор, Мд., помер по короткій недузі дня 27. листопада 1951 р. Покійний родився в 1906 р. в селі Звенигородка, Київ, Україна, а останньо жив на Кубанщині. Приїхав тут в 1949 році зі скитальщини і в члени вписався в 1950 р. Полишив дружину Одарку і 2 дочки, Надію і Галину та внуку. Похорон відбувся 29. листопада при участи родини, приятелів і членів відділу з погребового заведення на цвинтар св. Андрія. — В. Й. П.!
І. Маско, секр.

• РОЗШУКИ •

Пошукую вуйка Івана ГАЙДУКЕВИЧА, сина Гриньки і Насті, зі села Литвинів, пов. Підгайці, котрий приїхав з Німеччини до Америки в 1951 р. Хто знає про нього, подати на адресу: Mychajlo Hajdukewycz, c/o George Jech, 1505 Foster Ave., Schenectady, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 2730. Пропав без сліду

BANG!
"WE'RE STRANGERS IN A STRANGE LAND, WOLF," TARZAN WARNED. "WE'LL HAVE TROUBLE ENOUGH WITHOUT ANTAGONIZING ITS PEOPLE."

„Ми чужинці в чужому краю" — остеріг Тарзан. „Будемо мати доволі турбот".

„Ах" — замимрив Хірам. — „Він пропав! Щез десь у повітрі".

"COME, LARSON," TARZAN SAID, "WE'LL INVESTIGATE. THE REST OF YOU, DON'T LEAVE THE FIRE."

„Іди, Ларсоне" — сказав Тарзан. „Ми прослідкуємо, а ви не відступайте від вогню".

"STRANGE!" SAID TARZAN. "THERE'S NO PLACE OUT THERE TO HIDE. WHERE DID HE GO?" "DO YOU BELIEVE IN GHOSTS?" LARSON ASKED.

„Дивно!" — сказав Тарзан. — „Тут нема місця для сховку. Куди він пішов?" — „Чи ти віриш в духи?" — запитав Ларсон.